

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Évesben: Negyedévre	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Évesben: Félévre	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Másfélre Negyedévre	5			
Évesben: Hármasfélre	20			

ROSTA.

A nagyhét hangulata uralkodik sziveken és elméleken.

A politika zivataros zürzavara, áprilisi hóbotoskodása, hála Istennek, szünetel.

A magyar ember ilyenkor megkönnyebbülve sóhajt fel és körülnéz a határban. Hiszen innen-onnan három esztendeje egyéb se történik ebben a szerencsétlen országban, egyre csak düljék a vetéseket a pusztító viharok. Egyszer a jég, máskor a fagy, a rozsda a konkoly... és ha egyéb istencsapása nincs, hát vörös frakkos idegen vadász urak vagy nehéz járásu osztrák ágyuk tapossák le a magyar ember reményeinek zöld áldását.

Most azonban csend és béke vagyon. Lelki nyugalommal néz körül minden magyar ember a zsendülő mezőségen és elanduló gyönyörűséggel hallgatja a termékenyítő tavaszi esőillatos, dallamos csöpögését.

* * *

Debrecenben egy idő óta sok bajt, bosszúságot, kellemetlenséget okoz az egyre megismétlődő, néha napokon át szünetlenül átbotáló légszeszvilágítási nyomorúság.

Azelőtt merőben ismeretlen volt itt az a pislákolás, az a sipoló félhomályos lángsorradás, az a szemrontó boszorkánytánc, időről időre való pillanatnyi elsötétedés, a mi mostanában csaknem mindennapos.

A gyár emberei futkosnak mindenfelé, a hol baj van. Szurkálják a csőszájakat, fujnak, sipolnak: de a saját szavuk varázsában való önkéntelen kételkedéssel mondják ki, hogy legyen világosság!

Nem tudom mi az oka ennek az egyre gyakrabban előforduló világítási nyomorúságnak. De annyi bizonyos, ha ez még sokáig így tart, a debreceni légszesz méltóbb és található elnevezése légszeszély lehet...

* * *

A régi jó közmondásokat az újabb kor csalafinta elméssége a ma divatos izlés szerint szereti kerébe törni.

Ilyen fajtájú újabb közmondás például, hogy: ki korán kell, — keveset alszik. Vagy nem mind arany, amit annak vesznek. Továbbá: addig jár a korszó a kutra, míg el nem lopják.

Ezen a nyomon a képviselőházi most az a mondás járja, hogy: a ki sokat akar dolgozni, hosszú szünetet tart.

De... ne tessék rosszat gondolni!

Munkaszünetetések.

— ápril. 18.

Nagyváradon kiűtött az általános munkássztrájk. A magunk részéről csak kis sajnálkozva látjuk ezt a közgazdasági csapást. Miután pedig nem lehetetlen, hogy a bérharc az ország számos helyén üt fel a fejét, sajnálkozásunk miatt még nagyobb. Valóban nem kellett nekünk egyéb, hogy a nagy nemzeti válságot még ilyen helyi forrongások is súlyosbítsák.

Milyen könnyű lenne pedig a munkaadók és munkások eme folytonos hadilábon való állásának a megszüntetése, ha az emberek szívében szeretet lakoznék, ha az embereket valódi keresztény szellem hatná által.

A munkás méltó a maga bérére, mondja a szentírás, a régi egyházi atya pedig az örökös viszálykodásokat megoldó kulcsnak ajánlja a kölcsönös méltányosságot.

A méltó bér! A méltányosság! Gunyosan tárgyalja eme tételeket Földes Béla, a kitűnő nemzetgazdasági író és gunyos képekben tünteti fel különböző korszakok munkaadóinak és munkásainak a bérkérdésében való, szinte át nem hidalható ellentétes felfogásait.

Pedig még sincsen igaza a tudós írónak, mert igaz ugyan, hogy a méltányosság és a keresztény emberszeretet fogalmában nem foglalhatnak sem tarifák, sem minta-szerződések, sem pedig számok, mégis olyan csodálatos valami az a szellem, hogy a kinek lelkével összeforrott, az csalhatatlanul alkalmazhatja az általános tételt a maga külön esetében.

Csakis az a nagy baj, hogy vitás esetekben vagy az egyik, vagy a másik felet nem vezeti ilyen szeretetteljes méltányosság, hanem e helyett egymásnak megsemmisítésére, vagy legalább megkárosítására törő, kapzsi önzés nyomul előtérbe. Hogy lehet nyugodt, békés munkát, a két fél között való állandó és mindkét felettélesen kielégítő rendezkedést elképzelni, ha közülök egyik sem tartja szem előtt a másiknak jogos érdekeit, ha azok egyike sem tartja szem előtt a másiknak egyéni szabadságát, lelki testi jólétét?

Mindkét részen kell valami nagy bajnak lenni. Nem is oly régen, még

igen egyszerű, ugyszólván háziszerekkel lehetett volna a már-már feltűnedező bajokon segíteni. A munkaadó egy kis szeretettel, emberies bánásmóddal és csak annyi méltányossággal segíthetett volna a bajon. Hogy a munkásnak legyen meg a maga kis mértékű jóléte, testi és lelki jólétet értünk ezalatt egyaránt, a munkaerő okos kimélete helyeti pedig ne tartsa elvének annak mértéktelen és kegyetlen, uzsoraszerű kihasználását. Hanem a munkaadó fogalma lassan-lassan a zsarnok, az elnyomó fogalmával lőn azonossá, kivált azé a munkaadóé, a külföldről beözönlő nagytőke emberéé, a kit ehhez az országhoz sem történelmi, sem faji, sem egyéb szorosabb vonatkozások nem fűznek. Így aztán elérkeztünk odáig, hogy a munkás kérdés már csak nagyon, de nagyon radikális eszközökkel lenne rendezhető. Imé, a sokáig csak szórványos sztrájkok kezdenek országos jellegűekké válni és hova-tovább forradalmi mérvet öltenek.

Imé, igazságosak vagyunk, nem hallgattuk el a munkaadó polgári társadalomnak eme nagy mulaasztásait és bűnös elfogultságát, de éppen ezért nem hallgatjuk el azt sem, a mi a munkás-kérdésben a munkás rovására esik és a mi gyakorta megvonja mozgalmaitól még a társadalom önzetlen, ember-szerető részének rokonszenvét is. A hazátlanság, a nemzetköziség az, a mit a munkás nép egy részének szemére vetünk. Igen, igen sokszor van nekik igazuk, számtalanszor kell beüsmernünk az ő helyzetük visszasságát, az őket erő méltatlan elbánást. De hányszor látjuk viszont, hogy egy-egy nagy bérharc nem is arra szolgál, hogy a munkások helyzete javuljon, de inkább csak arra való hogy népbolonditókra, a nyomor való-ságos vámszedőire hallgatnak, a kik még azt a csekélységet is elharácsolják tőlök, a mit a kizsákmányoló nagytőke nekik meghagyott. Sztrájkok keletkeznek, amelyeknek az a vége, hogy a szegény munkás helyzete még súlyosabbá válik, a nemzetközi lovag ellenben duzzadó zsebekkel neveti az előidézett veszedelmet és amikor már derekasan bezsebelte a szegények garasát, akkor hirtelen maga tanácsolja áldozatainak a leszerelést, a megalkuvást, a derék beadását. Hogy azt nem

Glück Ede legnagyobb cipő áruházában óriási választék legjobb minőségű férfi, női és gyermek cipőkben, kalap, fehérnemű és divatcikkekben mesés olcsóárak mellett Piac- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

veszik észre ezek az értelmes, okos munkások! Jogokat követelnek, mialatt a nyegle vezéreknek sikerült a munkások nagy tömegének elvonása éppen arról a harctérről, a melyen a nemzet jobbjai küzdenek a nemzet és a nemzet keretén belül levő munkások jogaiért és boldogulásáért is! Hogy lelkesüljünk mi, a kik Istenben hiszünk, hazát szeretünk, törvényt tisztelünk a hazát megtagadó nemzetköziségért?

Hát az is súlyos rákfeneje a munkaadó és munkás között elmérgesedett viszonyoknak! Méltányosság és ember-szeretet — más orvossága ennek nincsen! A munkaadó tekintse a jövőt és ha nem tud szeretettel érezni, legalább józan okosságával működjen a növekvő veszedelem csökkentésén, kitörésének megelőzésén! A munkás szálljon sikra jogának megvédésére, a mi jogos, szent küzdelem, de ne indítson harcokat lelketlen népbolondítók gyanus kommandójára, a kik jót még nem cselekedtek soha és nagyobb ellenségei táboruknak mint akármely munkás uzsorás! Nesza- porítsák a súlyos válságok közepette a haza veszedelmeit, sőt inkább támogassák azokat, a kik a hazának jobbjai, mert a most dúló nemzeti válság elmúltával annál előbb foghatunk hozzá a munkálkodó nép sorsának méltányos és gyökeres megjavításához!

A hitelszövetkezetek.

ápr. 18.

A kereskedelmi hitelszövetkezetek országos gyűlést tartottak Budapesten. Oly fontos a dolog, hogy érdemes a szövetkezeti ügygyel foglalkozni.

A kereskedelmi hitelszövetkezet a társadalomnak és az államnak egyaránt mostoha gyermeke: a társadalom benne a bakonyi utonállók egyenes leszármazóit látja, akik puska és fejsze helyett váltóval és kötelezvényekkel dolgoznak az emberek kifosztásán: a megélhetés sűrű Bakonyerdejében amolyan gazdag legényeket, kik a magas kamat karmaival fojtogatják az utjukba akadt áldozatokat.

Az állam eddig nem törődött a szövetkezetekkel semmit, legújabbban pedig keresett Nagy Ferenc személyében egy modern Ráday grófot, aki élet-halálharcra kél ellentük és ahelyett, hogy visszavinné őket a helyes gazdasági alapra és beiktatná őket az üdvös gazdasági tényezők sorába, ki akarja őket irtani.

Mi volna tehát helyes és milyennek kellene lennie a szövetkezetnek, hogy hivatásának megfelelően?

Elsősorban meg kell állapítanunk azt a tényt, hogy a kereskedelmi hitelszövetkezetekre igenis szükség van. A gazdaemberekkel szemben állam és nagy bankok elismerik ezt a tényt és együttes erővel megcsinálták az országos központi hitelszövetkezetet, mely a gazdának olcsó kis hitelt ad. Az állam ad hozzá kamat nélkül köl-

csönt, a bankok adnak állandó visszaleszámitolási hitelt.

És bizony igen sok esetben a hitelszövetkezet sem egyéb, mint uzsorás, a minek azonban megvan a maga magyarázata. Először is tudja az a szövetkezet, hogy az a szegény ember nagy intézettől nem kap hitelt és ész nélkül kap a pénz után, mintha ajándék volna: tehát vissza lehet élni az ilyen emberrel. Másodszor annak a szövetkezetnek igazgatói saját bőrüket viszik vásárra, mert a bankok a visszaleszámitolási hitelt csak az igazgatók jóállása mellett adják. Harmadszor nincsen a szövetkezeteknek egyenletes alapjuk, mert pénzbőség idején, mikor kevés a hitelkereső, a bankok a fejükhöz vágják a szövetkezeteknek a pénzt, ellenben pénzsűke esetén tetszésünk szerint emelik a kamatlábat és szállítják le a hitelt.

Ennek az az eredménye, hogy a szövetkezet akkor, a mikor igazán missziót teljesítene, ezt csak drágán teljesítheti és nem a szükség méreteihez képest: olcsó időkben pedig szintén drága marad, hogy kárpótlást találjon a szűk időkben. A szegény ember pedig olcsó és drága időkben egyaránt fizet, mint a köles.

Uj törvény micsém használ, mert mindig ki lehet játszani: már a tervezetet is ki-játszzák, mert sorra részvénytársaságokat csinálnak a szövetkezetek pedig nem a baj gyökerei ellen, hanem a megtorlásul a rosszul csinált törvény ellen védekeznek és így járnak hamis uton az összes tényezők.

A szövetkezetek ne védekezzenek a Nagy Ferenc féle törvénytervezet ellen, ez meddő munka. Ellenben álljanak össze az u. n. tisztességes szövetkezetek és keressenek egy közös alapot, mely számára az állam és a bankok is megnyerhetők. Eszeljenek ki olyféle központot, mint amilyen a gazdasági szövetkezeteké, mely központ azonban nem gátolja az önálló működést.

Ez a központ legyen az ország összes nem gazdasági szövetkezeti pénzügyintézeteknek állandó és közös leszámitoló helye, melyet az állam kamatmentes kölcsönrel, az összes most visszaleszámitoló bankok és takarékpénztárak olcsó tőkével látnak el.

Ezáltal elérjük azt, hogy a tisztességes szövetkezet tud rendes gazdálkodást folytatni mert egyenletes, állandó és a piaci viszonyokhoz mért hitelt van. A visszaleszámitolás biztosítéka pedig ne az igazgatóknak aláírása, hanem a szövetkezeteknek kiszabott tőkéje legyen, mely nem az adósok részjegyeiből és heti befizetéseiből, hanem az alapítók befizetéseiből alakul. Ezáltal meg elesik az ugynevezett kockázati provízió. Az uzsoráskodásnak pedig a bankok igen egyszerűen vethetnek véget, ha olyan szövetkezettől, mely tisztességtelenül üzérkedik, megvonják a visszaleszámitolást, vagyis lemondanak arról az előnyről, hogy olcsó pénz idején ilyeneknek is adnak nagy és drága hitelt és így részeseivé válnak az uzsorának. A hitelmegvonás felett mindenkor valami szindikátus vagy választott bíróság határozhatna, nehogy személyes bosszu vagy okvetetlenkedés játsszék itt vagy amott közre.

Ezek csak olyan odavetett gondolatok melyeknek kellő hasznosításával biztosítani lehetne a nem gazdák kisebbszerű hitelszükségleteinek jogos igényeit és nem keletlen senkit sem kiszolgáltatni sem a nyilt, sem a leplezett uzsorának.

Ilyen értelemben csináljanak törvényt: akkor üdvös munkát végeznek.

A nagy válság.

— április 18.

Nem volt egészen alaptalan azoknak ellenvetése, a kik a nemzeti nagy válság idején kifogásolták a kissé hosszú ünnepi szünetet.

De ezért csak látszat szerint illethető szemrehányással a többség. Most a válságban úgy áll a dolog, hogy a feliratnak közvetlenül a husvétii ünnepek után való letárgyalása egy lépéssel sem vitte volna előre a kifejlődés útján a bonyodalmat.

A válságot törvényesen alkotmányosan el lehetett volna intézni — három nap alatt. Ez a három napi határidő azonban réges-régen elmúlt és most a törvénytelen, alkotmányellenes kormányzás korszakában élünk.

A mióta pedig a rozsdás régi fegyverek újra előkerülnek a kiegyezés előtt használt eszközök lomtárából, azóta a tisztán látók szemében végkép eltűnt az a remény, hogy a válság gyorsan és simán fog elintéződni.

Most már bizony csak kényszerítő körülmények idézhetnek elő váratlan fordulatot. Ha ilyenek elő nem állnak, bele kell nyugodnunk abba, hogy ez az alkotmányellenes állapot esetleg még őszig, vagy azon túl is eltartthat.

Mivel továbbá a parlamenti munkálkodás, a kezdeményező munkája még nincs előkészítve, a május 3-áig kitolt szünetelés ellen bajos komolyabb kifogást emelni.

És már akkor aztán nem szabad többé a Ház működését megszakítani. Nyári szünetről például álmodni sem szabad a Háznak, hacsak addig a törvénytelen állapotok a haza javára meg nem szűnnek.

A helyzet.

A politikában általános esend állott be és mégis Széll Kálmánt tolják ismét előtérbe a sohasem nyugvó találgatások. Igaz-e, nem-e, ezt megállapítani bajos, még sejtelen alapján is. Mert az a körülmény, hogy Széll Kálmán a Nemzeti kaszinóban a diszidensekkel találkozik és velük, mint politikus a helyzetéről elbeszélget, mit sem bizonyít.

Tisza István gróf miniszterelnök Gesztre utazott, a honnan csak a husvétii ünnepek elmúltával tér vissza. Kossuth Ferencet betegsége ágyhoz köti, ha eszos baja jobbra fordul, akkor több heti utókurára a Lukács-fürdőbe költözik. Kossuth Ferenc vélekedése szerint is alig van kilátás arra, hogy a helyzetben a husvétii ünnepek folyamán változás állana be. A kezdeményezésnek egyébként is Bécsből kell jönnie, a mi az ünnepek előtt aligha történik meg, sőt bizonyos is, hogy nem is fog megtörténni.

Amatőr fényképészek figyelmébe!

Rochester, Imperial, Lunáer, Schleussner, Germania, Alfa, Agfa, Stafford lemezek és mindennemű Celloidin papírok eredeti gyári árban.

A Schwartz-féle dohányzó-készlet és fényképező áruk raktárába most érkeztek friss készítményű

A képviselőház is csendes és elhagyott. Justh Gyula, a Ház elnöke székel ott csupán és a folyó ügyeket intézi el, de esütörtökön ő is birtokára utazik és csak az ünnepek után tér vissza Budapestre.

A szünet lejártá előtt két nappal a szövetkezett pártok értekezletre gyűlnek egybe, a melyen a felirati javaslatához foglalkoznak állást.

A kereskedelmi szerződések.

A magyar kormány szakreferensei legközelebb Bécsbe utaznak, hogy ott a vám- és kereskedelmi szerződések ügyében szükséges tárgyalások előkészítő munkáját elvégezzék.

Ennél több és további lépés nem fog történni, hogy a végső jóváhagyás és intézkedés tekintetében a következő kormányának szabad keze maradjon.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Tanítóképesítő vizsgák. Az ev. ref. főiskolában tegnap kezdődtek meg a tanítóképesítő vizsgák. Eddig 28-an jelentkeztek a vizsgálatra, akik közül nyolcan egész vizsgát, 5-en második részvizsgát, 15-en pedig javító vizsgát tesznek.

Lelkészi meghívás. Diószeghy Kálmán a Debrecenben is köztiszteletnek és szeretetnek örvendő rokonszenves hajdusámsoni lelkészt, a Tiszafürediek meghívták a nálunk megüresedett lelkészi szék elfoglalására. Csánki Benjámint a tiszafüredi lelkész, a kit a szeghalmiak választottak meg ugyanis a napokban már elfoglalta állását és így most a tiszafürediek lelkész nélkül vannak.

Tollhegyen.

Tisza István első szereplése.

— ápr. 18.

Tisza István még nem volt gróf, mikor először szerepelt a nyilvánosság terén. De Tisza Kálmánnak volt a fia, az pedig fölérholmi kis grófsággal.

Ez az első szereplése pedig Debrecenben folyt le, az egyházkerületi gyűlésen.

A felelt tanácskoztak, hogy elfogadják-e a püspökök a főrendiházi tagságot, vagy nem.

Urai Imre volt az ellenzék egyik vezérszónoka. Tisza Kálmán miniszterelnököt, azt menydörögte, hogy Tisza Kálmán elárulta az egyházat . . .

Ekkor történt, hogy az öreg Tisza oda sügta a szomszédjának:

— Tizenhét katolikus püspököt lőtem ki a főrendiházból . . .

Értette ezalatt a kimaradt címzetes és választott püspököt.

Tisza István felelt Urainak. Élesen, a szokott leckéztető modorában beszélt.

Ekkor következett a nagy jelenet, Tisza István első nyilvános összekocanása.

Urai Imre következett. Azzal kezdte,

hogy ime, az előtte szólott fiatal ember, alighogy lerázta magáról az iskola porát és máris megleckéztet érdemes, idős férfiakat . . . Egyetlenül végig kenegette a fiatal embert."

A fiatal ember tüstént szólásra emelkedett. Izgatottan, az első affér látható lámpazavara látszott meg rajta. Körülbelül ezeket mondotta:

— Tisztelt előttem szóló ur engem a fiatal voltomért támad. No, ha egyéb kifogása nincsen ellenem, annak igen örülök, mert ezt a hibámat — a fiatalságomat minden esztendőben jóvá igyekszem tenni 365 nappal. A mi pedig az iskola porát illeti, azt sem bánom, hogy azt rajtam inkább lehet észrevenni, mint tisztelt ellenfeleimen . . .

A válasz tagadhatatlanul ügyes volt. Az öreg Tisza elősmerően hunyorgatott a pápaszeme alatt, Gérsi Kálmán heves taps rohamot esztett meg az ifju szónok örömeire.

Lám, pedig Tisza István nem váltotta be ígéretét, mert ha ifju korában öregnek is tartották, ma sokkal fiatalosabb, mint valaha volt.

Ebből a vérmes ifjúságból magyarázható aztán ki, hogy atyja — a megalkuvó, tapintatos és fortélyos Tisza Kálmán — 15 esztendeig kormányozhatott, a fia, Tisza István gróf ellenben, alig, hogy ugyanannyi hónapokig . . .

NAPI HIREK.

A százados Csokonai ünnep.

— ápr. 18.

A százados Csokonai emlék ünnepet rendezendő bizottság, tegnap délután 4 órakor a városháza könyvtár szobájában Gérsi Kálmán elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a bizottsági tagok majdnem teljes számmal jelentek meg. Az ülés tárgya az ünnepély sorrendjének összeállítása volt. A költő halálának 100-ik évfordulójára tervezett országos ünnepségre lázasan folynak az előkészületek. Az ünnep előrajzát így állapították meg:

I. Május hó 20-án délután az irodalmi társaságok fogadása a pályaudvaron.

II. Este ismerkedési estély az Angol királynő éttermében, társas vacsorával.

III. Vacsora után Csokonai alkalmi színjáték, melyet a főiskolai diákság ad elő a városi színházban.

IV. Május 21-én vasárnap. Ünnepi ülés az Arany Bika dísztermében d. e. 10 órakor, melyen

1. Megnyitó beszédet mond: Gérsy Kálmán.

2. A reményhez e. dalt énekli a városi dalegylet.

3. Ünnepi költeményt ad elő: Szabolcska Mihály.

4. Emlék beszédet tart: Tüdös János.

5. Alkalmi költeményt ad elő: Szávay Gyula.

6. Az életrajzi pályázatról jelentést

tesz, Csokonai válogatott munkáinak kötetét és a Csokonai dallamok füzetét bemutatja: Kardos Albert.

7. A Csikóbőrös kulacsos e. dalt énekli: a városi dalegylet.

V. A szobor megkoszorúzása a Csokonai kertben déli 12 órakor. 1. A tihanyi ekhóhoz e. dalt énekli a Petőfi dalkör. 2. Csokonai szobrát megkoszorúzzák. Magy. T. Akadémia, Kisfaludy és Petőfi társaságok és más testületek küldöttei. 3. Himnusz. Énekli: A főreálisk. énekkar.

VI. A városi muzeum ünnepi megnyitása a volt gazdasági intézetben déli 1 órakor.

VII. A Csokonai kiállítás megnyitása a kereskedő társulat dísztermében déli 1 és fél órakor.

VIII. Társas ebéd az Arany Bika dísztermében d. u. 2 órakor.

IX. Csokonai sírjának meglátogatása délután 5 órakor,

X. A székely lakodalom bemutatása a városi színházban esti fél 8 órakor.

A rendező bizottság a további teendők végzésére fel hívta a szakbizottságokat, amelyeket részben újjászervezett. A rendező lakoma bizottsága elnökévé ugyanis a másutt elfoglalt Komlóssy Arthur helyébe dr. Tüdös János főtitkárt választotta meg. A szállásoló bizottságba Oláh Károly mellé helyettes elnökül Szabó Kálmán városi tanácsost kérte fel, a sajtó bizottság elnöki tisztét a lemondott Kardos Albertől Szávay Gyulára ruházta, a Székely lakodalom rendezőségéhez Oláh Károlyt és Kardos Albertet küldte ki; az ünnepi ülésre szóló jegyek intézésével Kardos Albert titkárt bizta meg.

Kigondolt rémes történet.

A hipnotizált nevelő.

— április 18.

Néhány nap előtt az összes fővárosi és vidéki újságokat hihetetlenül hangzó hír járta be, a mely arról szólt, hogy egy uriaszony a hipnozis segítségével kerített hatalmába egy műgyetemi hallgatót. Ilyen történetet hiába keres az ember a való életben, hiába kutat a legborzalmasabb szerelmi eseteket tárgyaló rémregényekben, sehol se talál, mert az újságoknak ez a híre még a legmerészebb képzeletet is tulszárnyalja és páratlanul áll a maga nemében.

Az eset hőse, Kiss Kálmán lepipálta az összes regényírókat. Egyszerűen bebizonyította, hogy az öreg rabbi Akibának, a ki évezredek óta porlad a földben, nincs igaza. És végül igazolta azt is, hogy a rémregényírás az egyetlen irodalmi faj, a mely még tud olvasó közönséget hódítani.

Egyszóval van még új a nap alatt. Hogy Kiss Kálmánnak milyen csapongó és felhőkbe járó eleven a fantáziája, mutatja az a rémes szerelmi kaland a melynek ő a hőse. A regény röviden a következő:

Néhány hét előtt történt, hogy Kiss Kálmán műgyetemi hallgató egy újságban az apróhirdetések között azt olvasta, hogy egy esztergommegyei uriaszony nevelőt keres a fiához. Rogton megpályázta az állást, melyet el is nyert. Mintegy három hétig oda is volt az uriaszony házában. Az aszszony szerelmével üldözte a fiatal embert és

Jó cipőket

csak

Krausz Mór cipész-üzletében

— Főter, 34, a posta tözsomszedságában. —

Saját készítmény, mégis olcsóbb bármely gyárinál.

mérték után megrendelések elfogadtatnak.

tüzes szemével valósággal nem csak hogy megbabonázta hanem hipnotizálta is. Csudaszép napokat töltött az uri házában. De érezte, hogy az ereje elhagyja, a mámor tönkre teszi s ezért egy szép napon gyalogszerrel visszajött az édesanyja budai lakására. Rettenetesen nézett ki.

A szemei alatt karikák voltak — irta az egyik fővárosi újság — és a szerencsétlen Kiss Kálmán egészen ki volt kelve az arcából. Mikor hazaérkezett lethargikus álomba merült és aludt nagyon sokat. A megrémült anya a rendőrségre sietett és feljelentést tett a fia esetéről. A vizsgálat megindult és a rendőrség főorvosa is konstataálta, hogy Kiss Kálmán hipnotizálták. A fiu elmesélte ezután, hogy az a bizonyos uriaszony tette ily módon a rabjává és beléje szuggerálta az iránta való szerelmet.

A vizsgálatot a rendőrség széles körben terjesztette ki. Tegnap aztán — mint fővárosi tudósítónk táviratozza a rejtélyes ügyben szenzációs fordulat állott be. Kiderült ugyanis, hogy az egész rémes szerelm szülend egy beteg ember agyának szörnyű kaleménye. Kiss Kálmán idegbeteg és mint ilyen kitalálta ezt a rémregényt. Esztergomban, ahol nevelésködt, soha sem hipnotizálták. Legérdekesebb az egész dologban az, hogy a képzelődésében megrajzolt uriaszony korántsem az a mesébe illő hölgy aki megtudna babonázni valakit és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert egy kissé magas kora elvette szeméinek azt az erejét, mely a szerelmi hipnózishoz feltétlenül szükséges.

A ravasz módon kieszelt rémregény szerzőjét gondos ápolás alá vették és valószínűleg gyógyintézetben helyezik el.

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér Elemér főispán tegnap délelőtt Budapestre utazott, a hol hosszabb ideig fog tartózkodni.

— **A város adósságainak konvertálása.** Ismeretes Debrecen város közgyűlésének azon határozata, a mely arról szól, hogy a régi adósságok az új nagy kölcsönből konvertálandó. Ezt a határozat a közgyűlés akkor hozta, midőn a 17 milliós kölcsönt szavazta meg. A város régi adóssága nyolc millió hatszáz ezer koronára rug s minthogy ez a kölcsön drágább, mint az újabb, kimondotta a közgyűlés, hogy a 17 millióból konvertálandó. A városi tanács a közgyűlés határozatának megfelelően járt el és sikerült is az Osztrák Magyar Bankkal megállapodásra jutni. A bank tegnap értesítette a várost, hogy a hitelműveletet le fogja bonyolítani. A konvertálás igen előnyös a városra nézve, mert semmi árfolyamkülönbség nem állott elő, teljes névértékben számították le a város régi adósságait. Ezen hitelművelettel a Debrecen összes adósságai konvertáltak, a mi annyiban előnyös a városra, hogy igen nagy kamat megtakarítást jelent a házi pénztárnak. Az Osztrák Magyar Bank végül arról is értesítette a tanácsot, hogy a konverzió alapját képező összeget bármikor folyósítja, ha felszólítják.

— **A képviselő választók névjegyzéke.** Debrecen város 1906. évre szóló képviselő választóinak névsorát tudvalevően a központi választmány szombaton állította össze. Az ideiglenes névjegyzéket most felül bírálják és május hó 5 én teszik ki közszemlére. A közszemle egészen május hó 19-ig tart. Ezen idő alatt mindenki megtekintheti a névjegyzéket és felszólamlását és a névjegyzék esetleges kiigazítását kérheti. A határidőn túl beadott kérelmeket nem veszik figyelembe.

— **Hiteliszövetkezetek kongresszusa.** Az önállóan működő hiteliszövetkezetek országos köteleke Budapesten tegnap délelőtt folytatta s befejezte vasárnap megszakított kongresszusát a budapesti kereskedelmi és iparkamara dísztermében Münnich Aurél elnöke alatt.

Elsőben is élénk eszmecsere indult meg a tegnapi benyújtott határozati javaslatokról. A vitában Beck Dénes, Füredi Jakab, Pless Mór és mások vettek részt s mindannyian megegyeztek abban, hogy Nagy Ferenc dr. szövetkezeti törvényjavaslata teljesen figyelmen kívül hagyta a gyakorlati életet s ennél fogva feltétlenül revízióra szorul, sőt legjobb volna egy egészen új javaslatot készíttetni. A kongresszus végül az összes határozati javaslatokat elfogadta.

Ezután Bochkor Károly dr. egyetemi tanár terjesztette elő a szövetkezeti tanács alakítására vonatkozó következő határozati javaslatot:

Tekintettel arra, hogy a szövetkezeti törvényjavaslat törvényerőre emelkedése az önálló hiteliszövetkezetek működését kérdésessé tehetné, tekintettel továbbá, hogy a törvényhozás egyéb sürgős feladatai mellett nem igen számíthatunk arra, hogy a kötelező vizsgálatok tárgyában törvényhozási intézkedés rövidesen bekövetkeznék. Ennek mielőbb való foganatosítása pedig a szolidan kezelt önálló hiteliszövetkezetek szempontjából feletlen kívánatos, a kongresszus elhatározta, hogy a vizsgálatok megejtésére az önálló szövetkezetek tevékenységének előmozdítása céljából szövetkezeti tanács alakítását tartja szükségesnek. E szövetkezeti tanács megalakítására az önállóan működő hiteliszövetkezetek országos köteleke kéretik fel.

A kongresszus Kelemen Jakab és Mauthner Adolf felszólalása után a határozati javaslatot elfogadta.

Azután Auer József terjesztett elő határozati javaslatot a kongresszusok állandósítása dolgában. A határozati javaslat ez:

Hogy a létesítendő szövetkezeti tanács működése hatályosabbá váljék, kívánatos, hogy határozatainak foganatosításában az önálló hiteliszövetkezetek egyetemének közvéleménye irányító befolyást nyerjen. E célból, valamint a szövetkezeti ügy egyéb fontos kérdéseinek megvitatására a kongresszus kívánatosnak tartja, hogy legalább is minden második évben országos szövetkezeti kongresszus tartassék, melynek előkészítésére és programjának megállapítására a kongresszus végrehajtó bizottsága kéretik fel.

Miután a kongresszus ezt a javaslatot is magáévá tette s végül megalakította azt a tizenöt tagú bizottságot, a melynek hivatása lesz a kormányhoz intézendő felirat meg-

szerkesztése és a Nagy Ferenc-féle törvényjavaslatnak átdolgozása.

Ezzel a két napos kongresszus véget ért.

— **A közigazgatás fél éve.** Debrecen város közigazgatási bizottságának küldöttsége Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tartott, a melyen a város közigazgatási életét feltüntető fél éves jelentését állították össze. A jelentés szerint a város közigazgatása mintaszerű és az egyes ágazatokban semmi különösebb esemény nem gátolta a hivatalok működését.

Kedves levelck. Tudvalevő dolog már, hogy a kollégiumi diák ifjuság zászlójának avatására és azután diákkongresszusra készül. Nagy dolog lesz ám ez! részt vesz benne az egész ország diákifjuságának színe java. A zászlónyán Bánffy báróné kívül városunk s a vidék fiatal leányai, mint koszorus lányok, nagyon nagy számmal fognak szerepelni. Ők a napokban zártkörű gyűlést tartottak a főiskola dísztermében, melyről már részletesen megemlékeztünk. Azóta pedig küldözgetik a sok kedvességgel, szellemességgel és bájjal teli leveleiket a diákvőfély uraknak, tudakozódás, tervezgetés végett és más különféle ügyekben. A diákvőfély urak pedig határtalanul boldogok, remélvén hogy hátha ez a boldogságos levelezés az ünnepély után sem szűnnek meg, ami talán valószínű is (ezt csak a vőfély urak kedvéért). Soha oly sok szép színes borítékú levél nem vándorolt s talán nem is fog többé vándorolni mit mostanában, a vén kollégium os falai közé. Feltűnő kíváncsisággal bontogatják ezeket a vőfély urak s aztán elolvassa páratlan gyöngédséggel rejtik el, előbb kabátjuk zsebébe szívók fölé, s ha újabb jön, teszik illatos levélszekrényökbe. Hogy pedig mily hűségesen megy rá a válasz, azt fölösleges említeni is.

— **Iskolaszéki ülés.** A községi iskolaszék ma, kedden délután ülést tart a városháza tanácstermében, a melynek több fontos tárgya van. Az iskolaszék ülésén Kovács József polgármester fog elnökölni.

— **Adózó polgárok figyelmébe.** A város adóügyi osztálya az adózó polgároknak kiküldött vallomási ivatek vonatkozólag a következő felhívást teszi közzé:

A városi adóügyi osztály ismert felei részére az 1905. évre szóló III. és IV. oszt. kereseti adó, továbbá a tőkekamatadó vallomási ivateket idejében kikézbessítette ugyan, azonban ismételt felhívás dacára is igen kevesen adták be azokat. Felhivatik azért az adózó közönség, hogy a vallomási ivatek beadását hovatovább ne halassza, mert az adó — esetleg hátrányára — hivatalból leendő megállapítva. Egyidejűleg értesítettik az eb-tartó közönség, hogy az 1905. évi ebvédek már megérkeztek s darabonként 20 fillér lefizetése ellenében kaphatók. Az adófelügyelőség.

— **A város tavalyi zárszámadása.** Debrecen város május havi közgyűlése ugyancsak érdekesnek ígérkezik. A tárgysorozatba már eddig is több fontos városi ügy van felvéve. Legelső helyen azonban a város 1904. évi zárszámadását lehet említeni, a melynek elkészítésén most fáradoznak a számvevősnél. A mint a zárszámadással elkészülnek, a város kinyomatja és a törvényhatósági bizottsági tagoknak meg fogják küldeni.

Legjobb vetőgép a világhírű eredeti
Melichar-féle páros sorú „Unicum-Drill”!

kizárólagos raktár
képviselő
Piac-utca 26.

Rámer Sándor ná
Nagytrafik-udvar,
Óvakodjunk utazatokról.

MERKLER SOMA

A nálam
vásárolt

ernyőkért

2 évi jótállás az elszakadásért.

kizárólagos nap- és esőernyő gyára és raktára Debrecen, Piac-u. 50. sz., a Miklós-utcával szemben.

— **D brececi perec.** Nagy a haladás minden irányban. Teknővágó cigányok jönnek a vásárra. Husz éve már hogy meg-megjelennek, a megkötött üzlet után nagyokat isznak, énekelik a vontatott oláh nótákat, járják a zsukátát, vagy hogy hívják a táncukat. Hát ez így van, a mint husz évvel ezelőtt történt. A haladás másban nyilatkozik meg az oláh cigánynál. Valamikor — mondom — „teknővágó cigány volt,“ ma meg ha összevesznek vele, büszkén vágja ki a szolgabírótól kiállított iparigazolványát. Ott áll nagy betűkkel, hogy „Kolorát Vaszili teknoévágó „mester“. Most tessék hát beszélni a cigánnyal.

Nagy veszekedés folyik az egyik külsősori házban. Az asszonyok kaptak hajba. Mikor már nem győzi szóval a lehangosabbja, beszalad a lakásába, aztán az ablakból írást lobogtat:

— Ilyet mutassatok, ha olyan nagy a szájakot!

Az asszonyok nagy elszotyolódással vonulnak haza, mert az az irás — házassági levél volt!

— **Megszállta az ördög.** A Széchenyi utcán lődörgött tegnap délután Balogh Sándorné hadházi napszámosnő, meg-megállva a vásári sátrak előtt, szemlélgette a kirakott tárgyakat, melyekből mindenütt elcsent egyet, mást, úgy hogy utoljára már egy valóságos kis bazárt hordott magával, ezt aztán nem szünt meg gyarapítani. Mandel Zsigmond rőfőskereskedőnél azonban, akitől hat darab asztalkendőt akart lopni rajtavesszet és bekerült a rendőrségre, kihallgatásakor azt mondta, hogy azért lopott, mert megszállta az ördög. A megtévedt asszonyt büntetése kitöltése után a rendőrség hazatoloncoltatja illetőségi helyére.

x Antidol a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen, A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás szerint belegezve: azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jót mond róla; kérdezze ösmerőseit, hogy: használta-e már az Antidolt? Egy üvegeske ára 1 kor. 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el fejfájását. Debrecenben kapható: Mihalovits, Grosz Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla és Balázs Ödön gyógyszerész uraknál.

x Ki akar olcsón ruházkodni az egyetlen szép és olcsó angol és belföldi divat szövetet eredeti gyári áron **Ranunkel H.** és fia cégnél.

x Miklósné és Tsa. bőrdönd (koffer) gyára Debrecen Piac u. 26. sz. a nagytrafik mellett. Állandóan nagy raktárt, mindenféle saját gyártmányu utazó kofferekben, kézi kofferekben, piaci és iskolai táskákban elfogad minden e szakmába vágó megrendeléseket és javításokat, a legpontosabban és legolcsóbb árak mellett.

x Alkalmi vétel folytán: 55 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű fiu kalapok és 85 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű férfi kalapok, ingek, nyakkendők, sétatobok, gyermekjátékok és számtalan cikkek fél áron; Miklósné és Társa bazárüzletében, nagytőzsde mellett.

x Kakukkos órák diszes faragással 10—16 koronáig jótállással Horváth óraművesnél. (Hatvan-utca 21.) Javítások egész olcsón jótállással.

— **Ne tessék csodálkozni,** hogy mindenki mellőzi a kész ruhák vételét, mert ma a legelegánsabb öltönyök a legjobb angol és hazai szövetekből 15—20 frtért rendelhetők az Angol Szabónál Kossuth-utca 8.

sz. a. A dus szövetraktár megtekintése ajánlatos a nagyérdemű közönség figyelmébe. A legizlesebb kivitelről gondoskodik Rosenberg József uriszabó. Próbarendelés által mindenki meggyőződhetik.

x LETZTER JOZSEF fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kiskertben.

— **Olaj- vagy aquarell festészet** hez magyar művészek által előszeretettel használt magyar gyártmányú tabusos festéket 100 színárnyalatban 24 és 20 fillérért; továbbá az összes szerek és kellékek legelőnyösebben Mihály Sámuel papirkereskedésében Fővár 30. sz., Emke-kávéház mellett szerezhetők be.

x Mentze Henrik ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk rendkívül leszállított áron adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultatnak gyári áron alól is.

x Óriási mennyiségű férfi, női s gyermek cipők, kalapok, férfi divatekkek érkeztek! Tulhalmozott raktár miatt bámulatos olcsó árak mellett lesz elárusítva Révész Zsigmondnál, fővár városi bérház.

x Husvéti csoda tojás melyből pár másodperc alatt egy csibe kél ki. Kapható **Mentze Henrik ujdonságok áruházában.**

x Naponta friss érkezésű tea és főző vaj. Kertész Sándor fűszerkereskedésében Kossuth utca.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Április 17. Hétfőn: Ifjúság. Színmű.
 Április 18. Kedden: A polgármester u. Vigjáték.
 Április 19. Szerdán: Ugyanaz. Vigjáték.
 Április 20. Csütörtökön: Ugyanaz. Vigjáték.
 Április 21. Pénteken: Nincs előadás.
 Április 22. Szombaton: Nincs előadás.
 Április 23. Vasárnap d. u. Nebántsvirág. Daljáték. Este: Kuruc Feja Dávid Színmű.
 Április 24. Hétfőn: d. u. Hőfehérke. Tündérrege. Este: Lottó ezredesei. Daljáték.

Ifjúság.

— Halbe 3. felv. színműve. —

„A szent-bernáti barátok“ után megint reverendás darab került színre. Közönségünk az ilyen papi darabokat nem szereti, akármilyen legyen a célzatuk, sem az egyik, sem a másik darab nem töltötte meg a színházat.

Katholikus pap pedig kettő szerepel a Halbe darabjában. Egy jovialis, az életet kedvelő koros pap és egy aszkéta káplán, divó kifejezés szerint amolyan „hecekáplán“. A német és a németeket utánzó papellenes darabok állandó recipéje szerint rajzolta meg őket Halbe, de így, kettesével szoktak a színpadra és a regényekbe felvonulni. Ez a tehát nagyon mindennapi fogás.

Az öreg Hoppe plébános Szilágyi B. nevelteti elhunyt nővérének gyermekeit, Annát (M. Menszáros Margit) és a gyöngélműjű Amandust. (Iványi) Meglehetősen békés életet éltek volna legfőképpen Schigorzki, a káplán (Palágyi) unatja meg magát a leánnyal. Ez szerelem gyermeke lévén, a káplán az anya bűnének kiengesztelése végett öt kolostorba

szeretné juttatni. A leány azonban vonakodik, mert érzi ifjúságát, élni, vigadni szeretne. Elettük egyhangúsága megváltozik Hartvig György (Csontos) német egyetemi „Bursch“ megérkezéssel. György és Margit tüstént egymásba szeretnek s már az első találkozás alkalmával ölelkeznek és csókolóznak. A káplán szerepéből nem tudjuk kivenni, hogy szerelmes-e lányba, vagy legalább elfojtja magába az érzést. Inkább prolegelita terveit látja veszélyeztetve György által s Coppet figyelmezteti a fiatalok szerelmeskedésére. Coppe azonban leinti a káplánt, a léha György pedig még azon éjjel anyja sorsára juttatja a leányt. Coppe megígérteti Györgyvel, hogy tanulmányai végeztével elveszi a szerencsétlenné tett leányt, de a káplánt is összeszedja, mert szerinte a káplán tulbuzgósága idézte elő a bajt. Már minden rendben lenne, csak hogy hátra van még a katasztrófa. A félig tébolyult Amandus dühöng György ellen. Puskát kerít és azt nem veszi el tőle senki; a káplán sem. Szerettük volna kiérezni vagy a darabból, vagy a színész játékból, hogy valyon nem e szándéka Schigorzskinak, hogy itt katasztrófa történjék. Hát egyel nem jöttünk tisztába. A katasztrófa azonban megtörténik, az örült cölba veszi Györgyöt, de Annát találja. Anna meghal; a káplán halálakörében bűnbánatot követel tőle, a plébános pedig feloldja bűnei alól.

A darab — a mint látjuk — hatásos. Papok, örült, csábítás, gyilkosság és halál elég kipróbált eszközei a hatásnak. Hanem a darab közé tartozik, a melyek prédikálnak, de nem tanítanak meg semmire, cáfolni akarnak, csak hogy a szerző legfeljebb önmagát cáfolja meg. „Ifjúság“ ebben a darabban nincsen. Egy beteges lelkületű káplán, egy tulideges, léha diák, egy derűre borura szeretkező, hiszterikus leány és egy tébolyodott suhanc csakugyan nem képviselik mindazt a esodaszép költészetet, a mi az ifjúság fogalmában rejlik. A két pap közül sem annak van igaza, a kité a szerző csupa rokonszenves vonással ruház fel. Mert az öreg papot csakugyan figyelmeztette a káplán az ifjak viszonyára, a fiu léhaságára, az öreg pedig kikérte magának a fogadatlant tanácsot, tehát az ő vaksága okozta a sok szerencsétlenséget. A káplánnak volt igaza, akármilyen cölből tette, a mit tett. Még azon sem tudunk megütközni, hogy a papiházban kíváncsiak az iránt, hogy a vendég hisz-e Istenben? Ez a darab tehát nem felel meg a címének, a tendenciája pedig hátrafelé elcsúszó pisztoly. Hogy azonban hatásos és színpadra való készítmény, ez az egy bizonyos.

A kis számú közönségnek is inkább a színészeknek egy két sikerültebb jelenete tetszett, mint maga a darab. Kiemelni való Iványi. Játékán meglátszott a tanulmány s igazi drámai hatásokat tudott elérni. P. Menszáros Margit érzéssel játszott és Szilágyi A. is jó kópiót nyújtott az Ujházi E. Constantin abbéjéből. Palágyi nem tudta hová legyen a káplánjával. Igazán a szövegeknyvből kellene meg tudnunk, mi volt az a káplán. Gazember, vagy csak rajongó, szerelmes vagy csak tulbuzgó pap. Nem is értette meg velünk ezt az alakot. Néhol még toronyított is, az operettebeli papok orrhangjaival, a mivel még inkább összezavarta a színeit Csontos ügyes, de — ma este legalább — a szokott sablon szerint való udvarló volt.

Hogy a darab nem tetszett, ennek oka lehetett az is, hogy kardoskodik a németek lengyelországi erőszakos politikája mellett. Szerzőnk még ezzel is rokonszenvesítette a maga lengyel házkorlájt. Mintha nekünk nem lenne elég bajunk a saját külön germanizációkkal.

Az összes — raktáron levő ! — tájék és borostyán árukat — ! Borsos Kata — beszerzési áron alul árusítom ki. — Debrecen, városnéha. —

Nyerges és teljes lovagló felszerelések fényképező gépek mindennemű lemezek és papírok eredeti gyári áron

* **A polgármester ur.** Kedden kerül először színre Schönthau és Kadelburg 3 felvonásos vígjátéka A polgármester ur, melyet zempléni P. Gyula magyarosított. A vígjáték főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: Kovácsb, polgármester — Krémer Jenő, Ilona felesége — Ebergényiné, Agota P. Menszáros Margit, Piroska — Rományi Mária, Gyuri — Halász Alfréd, Gerlefalvi — Iványi Antal, Szeberényi Ottó — Csontos Gyula, Solymár — Szalay Károly, Kalmár Zsófi — Krémerné.

TAVIRATOK.

A japán—orosz háboru.

London, április 17. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: A japán sajtó buzdítja a külügyminisztert, hogy az angol japán szövetség ügyét tartsa szem előtt, hogy fenntartsa azt az egyezséget, mely ugy a két félre, mint az egész világra, előnyös. — A lapok kifejezik azt a meggyőződésüket, hogy az angol kabinetnek semmiféle változása sem hathat az angol—japán szövetségre. A Jisunpo nevű lap Chamberlain beszéde után a védő és dacsövetség megkötését kedve zőnek tartja.

Pétervár, április 17. Egy cári rendelet megbizta az irkueki kormányzót, Kutajszov grótot, hogy tegyen előterjesztést a szensztvónak az alája rendelt területen való felállítását illetőleg, terjessze a tervezetet a belügyminiszter elé, a ki a továbbiak iránt intézkedni fog.

Pétervár, április 17. Linevics tábornok jelenti táviratilag a cárnak, hogy megtekintette az 5. és 6. szibériai, valamint a 7. és 10. hadtest hadállását és a csapatokat kitűnő állapotban találta. A nemrég Oroszországból érkezett csapatokat is a legjobb állapotban találta.

Az olasz vasuti sztrájk.

Róma, április 17. A vasuti vonatok ma innen menetrendszerűleg zavartalanul indultak utnak. Az utasok nagy számára való tekintettel nagyítani kellett a vonatokat, minek következtében néhány pernyi késés állott be. A pályaudvari katonaság tartja megszállva. Az összes utnak utnak induló vonatokat katonaság kíséri.

Róma, április 17. A mai reggeli lapok még mindig nagyon elítélik a vasuti sztrájkot. A Popolo Romano azt írja: A kormány minden intézkedést megtett, hogy biztosítsa legalább két vasutvonalnak minden vonalon való napi forgalmát. Nápolyban csak a vonatszemélyzet sztrájkol. Igyekeznek azonban a sztrájkolókat egyéb vasuti személyzettel és katonasággal pótolni. Milánóban a közvélemény ellenségesen áll a sztrájkhoz és maguk a sztrájkolók személyesen is ellene vannak, mert meg vannak győződve, hogy ez uton nem érnek el sikert és elvesztik a lakosság jóindulatát. A turini vasuti személyzet kebelében nem sok hive van a sztrájkhoz, mégis kihirdették a sztrájkot a római sztrájk-bizottságnak való engedelmességéből. Azt hiszik, hogy a sztrájk csak részleges lesz. Az asztii vasuti alkalmazottak határozatot hoztak, a melyben tiltakoztak az agitátorok határozata ellen és kijelentik, hogy a sztrájk árt a vasuti alkalmazottak és az egész nemzet érdekeinek. A miniszteriumba érkezett jelentések szerint mindenütt teljes rend van. A Messagero azt mondja, hogy a közmunkaminiszteriumba érkezett jelentések kizárják azt a feltevést, hogy az egész vasuti személyzet szolidáris. A kormány szigorú intézkedésekhez folyamodott a rend és nyugalom fentartására. Az összes sztrájkoló pályaudvarokat katonaság szállta meg. Rómában készenállnak a hadmérnökesapatok a vasuti szolgálat teljesítésére.

Róma, április 17. A vasuti sztrájk rohamosan terjed egész Olaszországban. Ideérkezett jelentések szerint a vasutasok

abbanhagyták a munkát. A velencei pályaudvart a katonaság szállta meg. Veronában és Milanóban ma már a vonatok el sem indultak.

Férjgyilkos asszony.

Kecskemét, ápr. 17. Belle István a kecskeméti konyak-gyárban alkalmazott munkást felesége, Marton Lídia a múlt hó 8-án munkaközben revolverrel megtámadta. A golyó csak csekély sérülést okozott. Az esküdszéki tárgyalás folyamán a merénylő asszony azzal védekezett, hogy férje nem akarta bélecegyezését adni esedékkönyv szerzéséhez. A férj azt állította, hogy örökösen rossz viszonyban éltek, mert az asszony őt folyton megcsalta. Az esküdtek az asszonyt bűnösnek mondták ki és ennek alapján Marton Lídiát nyolc évi fegyházra ítélték. Súlyosbí ota a cselekményt az, asszony már a múlt évben is súlyos testi sértést okozott az urán. A védő semmiségi panaszt jelentett be.

Árviz a bányában.

Déva, ápr. 17. A hirtelen beállott esőzések következtében Hunyadvármegyében huzódó folyók és patakok annyira megdagadtak hogy árvízzel fenyegetnek. Eppen most jelentik a hatóságok, hogy Alnacán a felsőmagyarországi bányatársulat Kazanesd bányájába a víz behatolt és a tárnát egy méter magasságban előntötte. Ennek következtében a bányászat szünetel. Az Alvoea kazanesdi iparvasutat több helyen, a marosillye-lugosi vasut töltését Hunyad-Dobra határában több helyen átszakította az ár. Ugy az iparvasut, mint a h. é. vasut forgalmát be kellett szüntetni.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, ápr. 17. Az osztálysorsjáték mai huzása a következő nagyobb nyereményeket hozta ki:

200.000 koronát nyert: 4555. 20.000 koronát nyert: 73378. 10.000 koronát nyertek: 12451 75160 95882.

2000 koronát nyertek: 1651 7475 11337 11341 13266 16193 17420 19068 19843 20768 26792 28111 28868 29140 32337 50692 54158 54842 61864 63138 64537 70403 76611 76868 80493 101427 101980.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, ápril. 17.

Buzakinálát mérsékelte, vételkezdés csekély. Bágyadt irányzat mellett 10,000 métermázta került forgalomba 5 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek tartottak. Időszép.

Buza áprilisra	17.44—46.
„ májusra	17.40—42.
„ októberre	16.44—46.
Rozs áprilisra	14.40—42.
„ októberre	13.32—34.
Zab áprilisra	13.84—86.
„ októberre	11.70—72.
Tengeri májusra	14.84—86.
„ júliusra	14.44—46.
Repece augusztusra	23.50—70.

Legfinomabb

Illatszerek és locsoló vizek
a legkülönbözőbb illatokban és árakban.

Illatszerek izléses, csinos, eredeti kiállításban, valamint kimérve, egy deka 50 fillér.

KAPHATÓ:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

Kossuth-utca 8. sz., „Arany egyszarvu gyógyszerár.”

NYILTTÉR.

Legnagyobb raktár

saját gyártmányu keztyükben.

Kötszerek!

Bőrövek!

Bórtárcák!

Illatszerek!

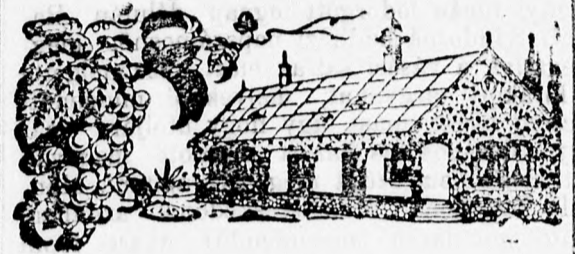
Fésük

És hajtük!

jutányos árban kaphatók

Nagy András

keztyügyarába kistemplembazár.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébrehasználható részekből. Ez a legháladáatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszo természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskállyal és más éps szőlőkkel.

A fajok ismerntésére vonatkozó szines fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Belfajú szőlőültványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olesó árban és (De. layware) sima ültetéshez és ebből borminta.

Ermelleki első szőlőültványterep
Nagy-Kágya, Bihar megye.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénnyársaság
I. é. február 1-én.

megkezdte működését
Kölcsönöket nyújt váltóra, költelezvényekre, értékpapírokra árukra-
Ovadékkölcsönöket ad bérloknek és vállalkozóknak.

Jelzalog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint Elfogad megbizásokat ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére
Üzleti helyiség Széchenyi utca 1 sz. I em. Az igazgatóság.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

2. — **Küküllőmenti**
Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte,
mialatt az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve

Május 1-én feloszlik

a Piac-utca 7. Vecsey-ház alatti fiók
üzletünk. A még raktáron levő Lovass
és Ladányi csódtömegből visszamaradt
divatárukat becsáron alul ad-juk el.
Női ruhaszövetek, selymek, csip-
kék különösen nagyon előnyösen be-
szerezhetők.

Donogan és Somossy

állandó főüzlet, Kistemplombazár.

A legjobb arcz-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs használá-
s latához

Serail-creme. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három színben, fehér, rózsás és erórn.

1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jósa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárában.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Hölgyek
figyelmébe!

Divatos chottis blouz
kelmek, Francia Deli-
nek, Tavaszi Ruha-
kelmek

Kontsek Kornél

Központi Aruházában

DEBRECEN.

== Napernyők gyári raktára. ==

A nálam vásárolt napernyők, ha idő előtt el-
szakadnának, teljesen újjal díjtalanul becsere-
tetnek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Blatner Gyula

üveg, porcelán, tükör és lámpa raktára Debrecen
Főter, 42. szám. Lamprecht-palota.

Nagyraktárt tartok karlsbadi porcelán edényekből u. m. ét, thea és kávék servizekből, Bor, víz és
liguór üveg készletekből Óriási választék diszes asztali és függő szalon lámpákból, melyet mélyen leszálli-
tott árban bocsátok eladásra.

Mindenemü diszműáru u. m. vázák porcellán figurák khina ezüst tárgyak, gyári áron alul árusítom ki.

Minden vevőm 10 korona bevásárlás után ingyen kap bármilyen átadott
fénykép után egy élet nagyságu olaj festmény utánzatu képet csupán
a diszes papirkeretért kell 3 koronát fizetni.

Pontos és figyelmes kiszolgálás. Tulfizetés kivan zárva.

Tisztelettel

BLATNER GYULA

Debrecen. Főter, 42. szám. Lamprecht-palota.

Legrégibb épület és Portaléüvegezési vállalat.

Alapítatott 1801. évben.

Képek a legegyszerűbtől a legdiszesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Tökéletes kutszivattyuk,

kerti-fecskendők, uthengerek, ülőpadok, asztalok, minde építkezési vasöntvények, legjobbnak elismert

Borsajtók és szőlőzúzó

minden közvetítés kizárásával, költségmentesen, helyben

első kézből, jutányosan

csakis gyártelepünkön vásárolhatók!

Gőzüzemre berendezett, legjobb munkagépek ellátott vas- és rézöntődenk, gépmunkáló-, kazán- és kovács

műhelyeink — egyes osztályaikban s kitűnő szakerek által vezetve — a mai előhaladott gépészetnek minden ágát művelik: Eszterga-és gyalumunkák 2 m. átmérőig végeztetnek Gazdasági-és iparigépek szakszerűen olcsón javíttatnak Gőzhengerfurások — a gépek leszerelése nélkül — vidéken is teljesíttetnek!!!

Gépalkatrészek — bármely anyagból valók — helyben állíttatnak elő. Elég az ócska darabok beküldése, hogy helyettük pontosan munkált új darabok szállíttassanak.

A t. gazdaközönség e nemű szükségleteivel nincs kizárólag a fővárosra utalva, itt több figyelemmel, gyorsan és jutányosabban lesz kiszolgálva — s csak érdeke ellen vét, ha a hazai iránti bizalmatlanságból fentiekre meggyőződést szerezni nem kívánna. — Szolgálalkész tisztelettel

Debreceni vasöntőde- és Géplakatoság

Péterfia végén, a hadházi utcában. — (Sürgöny és levélcím: Vasöntőde, Debrecen.)

Eperjesi cserép kályhák

e ösmert legjobb minőségben; továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, — épület vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek mérlegek revolverek és peronospora fecskendők

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula

vasüzletében,

a „BIKA“ szálloda mellett.

Tavaszi nyári ajándékok

Nőruha mosószövetek ugymint; honikék karton, zefírek, zefír batiztok, selymezefírek, fehér és színes rubapikétek szerb vászon zérfinzefírek, gazdasszonyzefírkötények.

Minden szélességű havasi gyolcsok, Ibolya, Rózsa vásznak és minden fajten vásznak. Kész női és férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ

nagyraktáraiban DEBRECEN, Kossuth-utca 9. szám.

20,000 darab nemes Rózsató

a legkitűnőbb fajkból, szép, erős példányokban, igen jutányos árakban.

Felhívom a nagyérdemű közönség b. figyelmét

műkertészeti és rózsatelepem

megtétekintésére, a mely különösen a kertészkedő közönségnek igen tanulságos. Virágüzletemben a legizléesebb csokrok, koszorúk, virágkosarak s mindenféle modern díszmunkák szolid árakban készíttetnek.

Frissen vágott virágokból állandó nagy készlet.

A mai naptól kezdve ugyancsak virágüzletemben kaphatók a következő saját termelésű friss zöldségeim u. m. fejes-zaláté, karalábé, ugorka champignomba (csipke,) hónapos-retek

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Műkertészeti és rózsatelep:
MAV. főállomás mögött, Csolnákázó-tó mellett, u. n. Egyet-
kertben. Telefon 341. szám.

Farkas Gyula

műkertész.

Virágüzlet
Piac-utca 26-ik szám., Nagy-
tőzsde mellett.
Telefon 304. szám.

Részletes faj- és névárjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletes faj- és névárjegyzék ingyen és bérmentve.